

Rotterdams Wijktheater Jaarverslag 2021

ROTTERDAMS
WIJK
THEATER
kom dichterbij —

Voorwoord van Jasmina

Terwijl ik dit voorwoord schrijf is er een oorlog gaande op zo'n 1600 kilometer ten oosten van onze stad. Volgens Google Maps is het precies 15 uur en 46 minuten rijden naar Lviv, ten Westen van Oekraïne. Soms voel ik de noodzaak dit zo letterlijk te benoemen, omdat ik in twee parallelle werelden lijk te leven de laatste tijd. Enerzijds is er de wereld hier in Rotterdam in welke ik een jaarverantwoording aan het schrijven ben voor een subsidie voor ons gezelschap, die de medemenselijkheid een podium geeft. En daarnaast een wereld waarin er levens worden verwoest en bijna alles wat de mens tot een mens maakt vernietigd. In dat apocalyptische beeld is er ook nog sprake van een misselijkmakend racisme waarin het ene mensenleven meer waard lijkt te zijn dan het andere.

Mijn reactie lijkt misschien wat dramatisch. Maar uit eigen levenservaring weet ik hoe dun de lijn is tussen vrede en oorlog, tussen goed en kwaad, tussen menselijkheid en dehumanisering. Ik heb helaas niet de luxe me daar 'niets bij voor te kunnen stellen'. En die levenservaring neem ik mee als een belangrijke bron van kennis.

Net zoals bij het aanbreken van de coronacrisis twee jaar geleden, vraag ik me opnieuw af; **hoe staat cultuur, verbeelding, onze kleine daden van menselijkheid in verhouding tot die gigantische machten die onze wereld bepalen?** Wij zijn geen vitale sector, dat werd ons tijdens de pandemie verteld. Dat betwijfelde ik vorig jaar al toen ik zag wat het met onze spelersgroepen en met onze stad deed om niet samen te kunnen komen, maar ik spreek het honderd procent tegen als het gaat om een fysieke oorlog. **In crisistijd wordt cultuur als uiting van onze menselijkheid de antidota tegen grote machten die zichzelf niet meer onder controle (lijken te) hebben. Die menselijkheid, die niemand uit mag sluiten, uit zich in kleine daden met enorme gevolgen voor een mensenleven. Het is het enige dat overblijft als alles je afgenomen is.** En dat wat overblijft is gigantisch groot. Ik sprak met collega's hier en wereldwijd over wat zij doen in crisistijd. Hoe futiel ons community arts werk in de wijken van de steden van de wereld soms ook lijkt, het is waar het om draait; het échte verhaal opzoeken, een hand uitreiken, de ander zien, horen, erkennen, onze verbeeldingskracht inzetten om te kunnen in- en uitademen en om alternatieve oplossingen te bedenken voor de dilemma's waar we mee leven. Het is noodzakelijk om dat te kunnen blijven doen, *juist* wanneer de wereld op zijn grondvesten aan het schudden is.

Met dit verslag blikken we terug op het jaar 2021, waarin ons kleine team van creatieve mensen tussen alle corona-onzekerheden en onmogelijkheden door, steeds heeft blijven doen waar we voor staan; **luisteren met onbegrensde nieuwsgierigheid, en een podium geven aan verhalen die moesten worden verteld, aan een publiek dat zich gehoord en/of verrijkt voelt als ze ermee wordt geconfronteerd.** Dankzij onze structurele financiële basis en de coulance van subsidiegevers hebben we ons werk op verschillende manieren kunnen voortzetten. Hoe we elke keer weer het wiel uitvonden, bijstuurden, plannen herzagen, en hoe ons team én spelers een ongelooflijke veerkracht en vuur toonden om dat te blijven doen, is te lezen in dit jaarverslag. Ik ben dankbaar onderdeel te mogen uitmaken van deze groeiende familie en ik ben trots op de belangrijke verhalen, en krachtige verbeeldingsvormen die we in 2021 hebben weten te maken en te delen.

Met vriendelijke groet,

Jasmina Ibrahimovic
Directeur/bestuurder Rotterdams Wijktheater

Een voorwoord van Peggy, namens de raad van toezicht

De coronapandemie heeft evenals het jaar ervoor ook in 2021 het Rotterdams Wijktheater (RWT) in haar essentie geraakt. De maatschappelijke effecten en de introductie van de QR code voor publiek én kunstbeoefening raakten aan de missie van het RWT (theater mét en voor hen voor wie kunst niet vanzelfsprekend is). Er kon immers niet worden gerepeteerd en veel moest online worden afgehandeld. Het leidde tot een persoonlijk gesprek tussen de directeur/bestuurder van het RWT en de wethouder Cultuur over deze desastreuze effecten van de coronamaatregelen. Tegelijkertijd waren het deze beperkingen die het doorzettingsvermogen en creativiteit van het team bloot legden.

Onder de bezielende leiding van de directeur/bestuurder vond de grootschalige voorstelling (ELIA) plaats, met 20 spelers op het toneel, veel persaandacht en lovende reacties. Het aantal opvoeringen bleef vanwege coronamaatregelen echter beperkt. Maar in de beperkingen zagen we het talent van het RWT, want het waren die omstandigheden die de medewerkers inspireerden tot de productie van drie korte aansprekende films. Een delegatie van de Evangelische Broedergemeente Rotterdam gebruikte een van de films als *tool* in een gesprek met haar achterban. Daarnaast kon het voltallige team van wethouders uit Rotterdam genieten van een deel van het toneelstuk Zomaar een Straat, tijdens een werkbezoek aan het RWT in het kader van het thema armoede en werd een samenwerking met OPEN Rotterdam aangegaan.

Ook organiseerde het RWT-team in 2021 het mini-ICAF: ondanks corona werd wereldwijd online de verbinding gemaakt om kennis en inspiratie te delen. Volgens deelnemers een creatief, gedurfd en zeer succesvol spektakel van het RWT-team!

De moeilijke omstandigheden raakten niet de bedrijfsvoering; er is gewerkt aan een financieel gezonde basis. Op het gebied van professionalisering zijn er eveneens investeringen gedaan. Met een gesprek over inclusie en racisme verstevigden de medewerkers de onderlinge band. De Raad van Toezicht (RvT) werd versterkt met de komst van ondernemer Senay Akdemir. Ook volgde de RvT een tweedaagse masterclass voor toezichthouders van NR Governance met het doel de *governance* van het RWT nóg scherper te kunnen voeren. Daarnaast nam de voorzitter deel aan een masterclass voor toezichthouders in de cultuursector.

Trots ben ik op de hoge mate van inzet en het enthousiasme van het RWT. Daarnaast gaat onze grote dank uit naar de waardevolle bijdragen van de gemeente Rotterdam, Fonds voor Cultuurparticipatie, Theater Zuidplein, Islemunda, het publiek, de spelers, de directie, medewerkers en vrijwilligers van het RWT!

Namens de Raad van Toezicht,

Peggy Wijntuin

Over het Rotterdams Wijktheater

Het Rotterdams Wijktheater gelooft erin dat cultuur de basis vormt voor een evenwichtige samenleving; een samenleving waar iedereen deel van moet kunnen uitmaken en waar we bruggen slaan naar elkaars belevingswereld. In een wereld van algoritmes, meningmachines en sociale mediabubbels, is deelname aan cultuur een tegengif voor de toenemende polarisatie.

Het Rotterdams Wijktheater ontwikkelt community arts projecten (theater en film) met, voor en door Rotterdammers die geen onderdeel uitmaken van de dominante cultuur, wiens verhaal onvoldoende wordt gehoord of te eenzijdig wordt gerepresenteerd.

Al 30 jaar trekken we met een klein team van theaterprofessionals door Rotterdamse wijken op zoek naar urgente verhalen en authentieke talenten. Deze verhalen brengen we naar wijken, scholen, buurthuizen en theaters en tonen we aan mensen die vaak voor het eerst in aanraking komen met theater.

In de kern van onze werkwijze schuilt een intrinsiek verlangen om ons langdurig te verbinden aan *de ander*, onze mede-Rotterdammer. De wederkerige relaties die we aangaan is het fundament van onze organisatie en onze grootste inspiratiebron. Onze projecten gaan altijd over het leven en ervaringen van de mensen met wie we werken.

Wij geloven erin dat kunst niet enkel een virtuoos eindproduct is, maar een manier van (samen) zijn, een vormgegeven ontmoeting, een nieuw ritueel. Daarom schuilt de kunst van het Rotterdams Wijktheater niet alleen in de (eind)producten, maar ook in onze (maak)processen waarbinnen we de condities scheppen voor een esthetische ontmoeting, en waarin we bouwen aan nieuwe relaties met een steeds groter wordende Rotterdamse familie.

Het RWT is in de afgelopen 25 jaar dat we met en om elkaar bewegen in de stad dezelfde vertrouwde organisatie gebleven. In de samenwerking met het RWT zien we de mensen die er werken en niet de rollen die zij vervullen. Er is geen meeting met het RWT geweest de afgelopen jaren waarin wij niet opnieuw geïnspireerd raakten. Het RWT blijft ondanks haar successen gewoon 'gewoon'.

- Milka Sies, jongerenwerker College '53

Onze projecten in 2021

Vanuit ons verlangen om de verhalen goed te doorgronden en duurzame relaties aan te gaan, verbinden we ons voor een langere tijd aan een thema en gemeenschap. Hieruit ontstaan inhoudelijke programma's waarbinnen we verschillende sociaal-artistieke producten ontwikkelen. In het jaar 2021 hadden we twee lopende Rotterdamse programma's; De StraatStaat en Zomaar een Straat/armoede project. Naast de diepgewortelde Rotterdamse programma's is het Rotterdams Wijktheater sinds 2001 de producent van het International Community Arts Festival (ICAF), het grootste festival ter wereld in zijn soort. Daardoor hebben we een belangrijke nationale én internationale positie als het gaat om talentontwikkeling en kennisoverdracht over community arts.

De StraatStaat

“Een multidisciplinair programma dat Rotterdamse jongeren helpt hun verhaal over uitsluiting, geborgenheid, de straat, vriendschap en loyaliteit te delen en daarmee de kloof met de burgercultuur en schoolcultuur te overbruggen.”

In 2021 werkten wij aan het multidisciplinaire project De StraatStaat. Een project met, voor en over jongeren die om uiteenlopende redenen hun toevlucht zochten (en vaak vonden) op straat. Dit was ons grootste project in 2021 en begon met een onderzoek naar de kloof tussen de straat- school- en burgercultuur. We luisterden naar de verhalen van en over jongeren 'van de straat', gaven workshops aan jongeren en jongerenwerkers, organiseerden theatrale interventies, vormgegeven ontmoetingen, en maakten podcasts, drie korte films en als finale een grootschalige theatervoorstelling ELIA in Theater Zuidplein.

Het zou allemaal beginnen in december 2020, met een intensief workshop-programma van 10 weken op drie verschillende scholen in Rotterdam. De workshopreeks bestond uit het zien van onze 'smartphone' voorstelling [NIET TUCHTEN](#) gevolgd door een reeks workshops waarin we met de jongeren het thema verder verkennen. In december van 2020 waren we op de valreep nog in staat om een week lang workshops te verzorgen aan 70 leerlingen van het Zuidermavo in Rotterdam Vreewijk. Maar toen we in januari '21 de rest van ons workshopprogramma op scholen wilden uitrollen, kwamen we in een lockdown terecht. En ook na de lockdown merkte onze educatiemedewerker dat scholen vooral aandacht wilden besteden aan het inhalen van onderwijs. Er was geen ruimte en tijd voor extra culturele activiteiten, hoe belangrijk ze die ook vonden. Heel snel moesten we daarom terug naar de tekentafel: hoe gaan we onze brongroep (de groep waarmee we inhoudelijk onderzoek doen) nu bereiken, zonder bij te dragen aan extra coronabesmettingen?

Ons team ging op bezoek bij het kleine beetje jongerenwerk (vaak vanuit actieve bewonersorganisaties) dat nog wel door kon gaan. We gaven daar workshops en zetten daarbij onze smartphone voorstelling NIET TUCHTEN in, om het gesprek op te starten. Dit was in o.a. Spangen (bij de Nablijfklas), Pendrecht (bij College '53) en Delfshaven (de Weekendschool). Ook werd NIET TUCHTEN (incl. een lesbrieff over het voeren van een nagesprek) uitgezet via de SKVR. Daarnaast hielden we veel *een-op-een interviews* met moeders, jongeren en docenten. En een ander antwoord voor het niet kunnen samen komen met een groep ervaringsdeskundigen was [het lopend vuurtje](#).

EEN LOPEND VUURTJE... (een serie podcast interviews)

Onze vrachtwagen, waarin we normaliter decor vervoeren, werd nu zelf het decor voor dialoog. In onze huiskamer op wielen waren we vrij om naar elke straat van Rotterdam te rijden om met mensen in gesprek te gaan. Deze diepte-interviews namen we via audio op en zonden we in aan aantal podcast afleveringen uit en verspreidden die via onze communicatiekanalen. Bij elke aflevering maakten we een fotoportret van de geïnterviewde. Het doel was om via deze afleveringen een groter publiek deelgenoot te maken van ons maakproces en het thema vanuit verschillende perspectieven te verdiepen. Zo spraken we een officier van justitie, een ex-politieagent, een moeder en een ex-gedetineerde. De afleveringen zijn via [deze link](#) te beluisteren.

ROFFA SPEAKS UP (een theatrale interventie)

Aan het begin van onze onderzoeksfase kwamen de avondklokrellen in het nieuws: een vreselijk spoor aan vernielingen van de Beijerlandse laan, Rotterdam-Zuid. Burgemeester Aboutaleb sprak een aantal uur later de jongeren en hun ouders streng en direct toe, en onze premier Rutte gaf aan geen begrip te willen opbrengen voor deze acties, noch te willen zoeken naar een diepere sociale of psychologische oorzaak. Precies op de plek waar burgemeester Aboutaleb zijn bekende avondklokrellen-toespraak hield, legden wij een opvallende stoeptegels neer. Daarmee werd de plek waar Aboutaleb een monoloog hield gemarkeerd als een plek waar anderen ook een monoloog konden doen, vanuit hun perspectief. We plaatsten op de tegel een QR-sticker die voorbijgangers konden scannen met hun telefoon en een uitleg vonden over waar de tegel voor is. Hier konden zij hun kant van het verhaal opnemen en delen door het te uploaden naar onze website.

WHO CARES? EEN SAMENWERKING MET MOHA (een serie vormgegeven ontmoetingen)

Binnen het StraatStaat-onderzoek gingen we een partnerschap aan met het kunstenaarscollectief MOHA, bestaande uit de Franse Alice Pons en de Hongaarse Olivia Reschofsky. Het duo maakt performances, sociale installaties, vormgegeven ontmoetingen en organiseren workshops. Waar wij ons vooral gericht hebben op het perspectief van de jongeren en de hardheid van de straat, richtte MOHA zich op de zachte kant van hulpverleners die 'zorg dragen' voor de jongeren. MOHA bleef gedurende negen weken als gast bij ons in IJsselmonde. Ze namen interviews af, schreven brieven aan bewoners en haalden nieuwe verhalen over 'care' op. De inhoud van hun ontmoetingen nam drie verschillende formats aan die samen een compositie vormen: een immersieve theatrale ervaring ([It Takes a Village](#)), een performatieve veldwerk sessie ([Who Cares?](#) een wandeling door de wijk) en een publicatie ([ansichtkaarten met tekeningen en citaten](#) van de *careworkers* van IJsselmonde).

DELANO, RACHELLE, VIRGILL (drie korte films)

Door de wispelturigheid van corona bleef het een lange tijd onzeker of en hoe we een live theatervoorstelling zouden kunnen neerzetten. Daarom zetten we aan het begin van dit traject al in op het maken van films. De audiovisuele sector heeft namelijk, met veiligheidsmaatregelen, bijna door alle lockdowns heen kunnen werken. In de films speelden jongeren en volwassenen die we in Pendrecht, Spangen en Delfshaven hadden leren kennen tijdens de eerste weken van onze onderzoeksfase, en de scenario's zijn gebaseerd op de verhalen die we tot dan toe hadden verzameld. In de films volgen we een Rotterdams gezin bestaande uit een moeder en haar vier kinderen. We volgen een moment in het leven van de jongste zoon Delano, de moeder Rachelle en de oudste zoon Virgill. De films zijn bedoeld als gespreksstarters en hebben om die reden een open einde. De drie films zijn in drie weekenden achtereen uitgezonden via alle kanalen van de regionale omroep [OPEN Rotterdam](#), en gebruikt als gespreksstof tijdens onze workshops en theatrale ontmoetingen. Het drieluik is via [deze link](#) in z'n geheel te bekijken. In 2022 zullen we de films nog vaker inzetten om het gesprek aan te wakkeren over jongerenproblematiek, maar ook over armoede en systematische uitsluiting.

THEATRALE ONTMOETING tussen professionals die met jongeren werken

Midden september 2021 organiseerden we in aanloop naar de finalevoorstelling ELIA een theatrale ontmoeting tussen professionals die in hun werk te maken hebben met jongeren. We wilden een waardevolle ontmoeting creëren waarin alle professionals die wij inmiddels hadden leren kennen en die allen op een inspirerende en bijzondere manier met jongeren werken elkaar zouden ontmoeten. De centrale vraag van de avond was: *Wanneer voelde jij je voor het eerst écht gezien?* Door via deze vraag met elkaar in gesprek te gaan wilden we benadrukken hoe belangrijk het is dát iemand je écht ziet, hoe levensveranderend dat kan zijn, en dat je dat dus altijd voor iemand anders kunt doen. De finale vraag was dan ook: *wie zie jij écht?* Ook toonden we de drie korte films die een aanleiding tot een gesprek waren. De groep bestond uit jongerenwerkers, wijkagenten, culturele professionals maar ook wethouder Werk & inkomen, Richard Moti.

“Emotionele Rotterdamse show die symbool staat voor alle kinderen van ouders met een trauma”

– [NRC](#)

Parallel aan alle ontmoetingen, films, theatrale interventies en podcasts, liep het maakproces van de grote finale van de StraatStaat; de theatervoorstelling ELIA die heel Theater Zuidplein, alle ruimtes en gangen, zou overnemen. De titel ELIA staat symbool voor iedere jongere die de afgelopen jaren met alleen een voornaam in het nieuws kwam; elke jongen of meisje waar de krantenkoppen over schrijven, waarbij het verhaal oppervlakkig en stereotyperend blijft. De premisse van de voorstelling was *uitsluiting leidt tot geborgenheid zoeken op straat*. Samen met zo'n 20 jongeren maakten we scènes, zochten we naar hun authentieke podiumtalenten en begeleidden we hen bij het vertellen van hun persoonlijke verhaal. We wilden natuurlijk alle voorstellingen voor een fysiek jongerenpubliek spelen. Dat betekende outreach- en publiekswerk richting jongerenorganisaties en scholen. Ons team zette alles op alles om dit voor elkaar te krijgen. En ondanks het corona toegangsbewijs (CTB), verkochten we de voorstellingen uit (weliswaar met een kleinere zaalbezetting). Omdat we individuele jongeren niet over konden halen om met CTB te komen kijken, zetten we in op het bereiken van scholen. In schoolverband waren we namelijk niet verplicht tot het vragen om een CTB. Hiermee konden we de drempel voor jongeren verlagen. Van de tien voorstellingen werden er vijf verkocht aan scholen uit Rotterdam-Zuid; aan jongeren die zich in deze verhalen konden herkennen en zich daardoor versterkt en begrepen voelden.

We zetten ervaren spelers en filmische beelden in om de voorstelling te kaderen en de verhalen van de jongeren esthetisch te versterken. Daarvoor werkten we samen met inmiddels professionele acteurs en onze oud-spelers Mahfoud Mokaddem en Romano Haynes. Mahfoud is niet alleen te zien in de films die vooraf aan elke scène te zien waren, maar schreef ook samen met RWT-regisseur Liselot van de Geer de teksten. De filmische beelden werden geregisseerd door RWT-regisseur Hans Lein. Mahfoud heeft veel affiniteit met deze jongeren en weet hen aan te spreken. Hij is vanwege zijn film en tv-werk (onder andere de populaire tv-serie *Mocro Maffia* en de Nederlandse speelfilm *De Belofte van Pisa*) een bekend gezicht voor de jongeren. En vanwege zijn werk als dramadocent op het MBO kent hij hun verhalen heel goed.

Effecten van coronamaatregelen op ELIA

Werken met deze jongeren was aan alle kanten uitdagend en werd ons allesbehalve makkelijk gemaakt door de coronamaatregelen. De jongeren waar wij mee werkten zijn jongeren die vanwege hun situatie al weinig vertrouwen hebben in de overheid; jongeren die om de haverklap preventief worden gefouilleerd of geen winkel in kunnen zonder met argusogen te worden aangekeken, of die hun families de dupe zagen worden van een racistisch systeem binnen de belastingdienst door de toeslagenaffaire. Deze jongeren hebben door hun ervaringen geleerd dat 'het systeem' er niet is voor hen. Daardoor waren ook de coronamaatregelen iets wat zij met grote

argwaan bekeken. Wij probeerden iedereen gezond te houden door te werken met zelftesten vooraf aan de repetities. Maar toen op 3 oktober het kabinet aankondigde dat er vanaf 6 oktober (de dag na onze première) ook voor kunstbeoefening een CTB zal worden gevraagd, gaf de helft van de groep aan per direct te stoppen met de voorstelling. Zij wilden geen QR code installeren en niet meedoen met dit systeem dat ze zo wantrouwden. Dit zette ons als door de overheid gesubsidieerd theatergezelschap in een enorm spagaat. Ons houden aan de regels moet, want dat wordt van ons verlangd als instelling, en tegelijkertijd betekende het, het verliezen van de groep waar we het mee én voor doen. Terwijl we nog op zoek waren naar de beste keuze over hoe nu te handelen brak er – 1 dag voor de eerste try-out - corona uit binnen de groep. Omdat weinig spelers waren gevaccineerd moest iedereen langdurig in quarantaine. Daardoor hebben we 6 van de 10 voorstellingen van ELIA uiteindelijk moeten annuleren. Dat was een aderlating voor de spelers, ons en Theater Zuidplein.

Echter.... Op dag 5, toen iedereen zich bij de GGD getest had, bleek het bij 2 besmettingen te zijn gebleven en konden we (hoewel zonder twee deelnemers) de voorstelling hervatten. Binnen 2 dagen speelden we de voorstelling 4 keer. Drie keer voor scholen, en een keer voor open publiek. De voorstelling had veel media-aandacht en werd ontzettend goed ontvangen. Ondanks dat het een hobbelige weg was, was deze voorstelling meer dan een succes en iets waar we allemaal, van spelers tot makers en van publiek tot partners zoals Theater Zuidplein, ontzettend trots op waren. Daarnaast hebben we met steun van de gemeente Rotterdam een uitgebreide registratie kunnen maken van de voorstelling waar we in 2022 mee langs scholen/wijken kunnen gaan, gekoppeld aan een workshop.

De volledige registratie van ELIA is [hier](#) te bekijken.

Zomaar een Straat

“Een langlopend programma over armoede, waarbij we samen met ervaringsdeskundigen inzicht proberen te krijgen in de maatschappelijke systemen die armoede in stand houden.”

1 op de 7 Nederlanders schaamt zich over zijn financiële situatie en steeds meer mensen leven onder de armoedegrens. Armoede is een pijnlijke realiteit in onze stad die vele gevolgen heeft voor onze samenleving en de toekomstige generaties. Uit recente onderzoeken is gebleken dat corona ervoor heeft gezorgd dat rijke mensen nog rijker zijn geworden, terwijl de groep mensen die in armoede leeft toeneemt. In 2019 maakten we de eerste voorstelling rondom dit thema genaamd [Zomaar een Straat](#). Deze voorstelling is gemaakt met 14 ervaringsdeskundigen op dit gebied en wordt veel ingezet om gesprekken rondom dit onderwerp op gang te brengen. In 2021 konden we niet met zo'n grote groep repeteren en dat zorgde ervoor dat we andere manieren moesten zoeken om dit gesprek te blijven voeren en voeden. We ontwikkelden daarom theaterinterventies in straten van Rotterdam, die we omdoopten tot [Zomaar OP Straat](#). Dit resulteerde in een reeks audio-interviews, een fotoserie en een reeks teksten over de ontmoetingen die we op die straten hadden met Rotterdammers. Naast de ontmoetingen in 'op straat' hebben we steeds meer organisaties leren kennen die zich met dit thema bezighouden. We sloten ons aan bij de werkgroep Armoede van de Hogeschool Rotterdam, en deden mee en presenteerden een scène uit *Zomaar een Straat* tijdens het congres *Arm in Arm* in de Doelen.

We realiseerden ons in 2021 dat we meer willen weten over de systemen achter armoede. Het hulpsysteem, het economische systeem, het ongelijkheid-systeem... In 2022 gaan we daarmee door en bezoeken bijna alle wijken van Rotterdam om met meer mensen in gesprek te gaan en nemen

we de tijd om uit te zoomen en te zien welke systemen het spel bepalen. Een ding is zeker, armoede is niet het probleem van een individu, maar van een maatschappij.

ICAF

“Een meerjarig internationaal programma waarbij we middels festivals, summer schools, artist-in-residency’s en nieuwe-makers-trajecten ruimte bieden voor reflectie en ontwikkeling van de community arts beweging, nationaal en wereldwijd. Daarvoor onderhouden en voeden we een levendig en inspirerend lokaal, nationaal en internationaal netwerk van community arts gezelschappen, makers en denkers”.

Omdat we ons internationale festival van 2020 twee weken voor haar openingsavond hebben moeten annuleren in verband met de eerste corona lockdown, organiseerden we op 27 en 28 februari 2021 een virtuele MINI ICAF.

MINI ICAF

Vanuit een professioneel opgezette studio en hub in Rotterdam (vanuit podium Islemunda) en een hub in Singapore (i.s.m. ICAF partner Drama Box) streamden we verschillende programma-onderdelen live uit. Een greep uit het programma: Tim Prentki verzorgde samen met Eugene van Erven en een internationale groep makers en onderzoekers (uit o.a. Italië, Spanje, Australië, Kenia, Zuid-Africa, India) twee seminars over hoe deelname aan kunst bijdraagt aan het vergroten van ons empathisch vermogen. De Britse dr. Sheila Preston hield twee online consultatie-sessies voor makers die op dat moment mentale steun nodig hadden. We vertoonden een volledig online gemaakte community arts voorstelling van Cornerstone Theater uit Los Angeles, en hielden een online storycircle geleid door theatermakers van Roadside Theatre uit Kentucky VS. We faciliteerden een filmworkshop van de Nederlandse organisatie Common Frames en een dansworkshop van de Braziliaanse choreograaf Guilherme Miotto. In de avond screenden we Symphony of the Ursus Factory van de Poolse Jasmina Wojcik, een community arts film over een oude tractorfabriek en zijn werknemers, waarna we een online nagesprek hielden. Dit MINI ICAF was ons eerste online avontuur van dit formaat en de eerste keer dat we intensief samenwerkten met onze Singapore Hub.

ICAF hubs

Zoals gezegd werkten we in 2021 voor het eerst concreet samen met de allereerste ICAF Hub in Singapore. De ICAF hubs zijn ontstaan vanuit een aantal behoeftes; met het aangekondigde pensioen van onze inmiddels voormalig ICAF directeur Eugene van Erven zochten we naar manieren om *up to date* te blijven over de meest recente en belangrijkste ontwikkelingen binnen de community arts sector wereldwijd. Eugene deed dat door zelf de wereld rond te reizen en onderzoek te doen. Dat was voor ons niet altijd mogelijk en werd door corona alleen maar moeilijker. Ten tweede zijn wij ons altijd bewust geweest van het feit dat we als programmeurs (ondanks onze eigen culturele diversiteit), werkend en levend in Nederland, blinde vlekken hebben om de community arts context op verschillende plekken in de wereld te kunnen begrijpen en op waarde te kunnen schatten. Wat wij hier kunst of community arts vinden is niet hetzelfde als in Singapore, of Kenia of Argentinië. We wilden zo bewust mogelijk omgaan met ons perspectief op wat ‘goed’ werk is, en dat kunnen betwijfelen. Ten derde wilden we een impuls kunnen geven aan community arts bewegingen op verschillende plekken op de wereld door via de Hub ruimte en tijd

te faciliteren voor een reflectie en ontmoeting *daar*. En tot slot zijn de Hubs onze ogen en oren in verschillende delen van de wereld en weten zij waardevolle sociaal-artistieke projecten aan ons te introduceren die zich nog niet in een internationaal circuit bevinden noch die ambitie hebben. Daarmee blijft het ICAF een diepgeworteld globaal én lokaal festival.

OPEN CALL festival '23

In het najaar van 2021 stuurden we een *open call* de deur uit naar ons internationale netwerk voor projecten voor het ICAF 2023. Ondanks de corona onzekerheden werd er ontzettend goed gereageerd op de open call en ontvingen we aanvragen en voorstellen vanuit meer dan 60 groepen en individuen van over de hele wereld. Elk van hen werkzaam in de community arts, en vanuit letterlijk alle hoeken van de wereld. Momenteel zijn we een selectie aan het maken voor het programma van 2023 en voor ons toekomstig platform.

ICAF Platform

Dit cultuurplan schreven we dat we wilden toewerken naar een vituele manifestatie van het ICAF. Al jaren is het ICAF veel meer dan een festival. We zijn een plek waar mensen werkzaam in de community arts elkaar vinden, kennis kunnen uitwisselen, en werk en onderzoek kunnen delen. Nog voordat corona uitbrak realiseerden we ons dat het van belang is deze plek ook online in te richten middels een platform dat zowel een netwerkfunctie, als bibliotheekfunctie zou hebben. Een plek waar mensen elkaar kunnen vinden, maar ook inspiratie en kennis kunnen delen en halen. In 2021 stelden we een technisch team (bestaande uit een programmeur, vormgever en illustrator) samen die ons gaat helpen het platform te realiseren. Eind 2021 hadden we de eerste wireframes en vormgeving klaar en begin 2022 begint het team met het bouwen van de eerste fase van het platform. Elk jaar leveren we 1 fase af en in 2024 zal het platform volledig klaar en functioneel zijn.

NWE MKRS Festival

Een onderdeel van het ICAF is ons nationale Nieuwe Makers festival. Dit jaarlijks terugkerende festival grijpen we aan om een discussie aan te zwengelen over de staat van inclusief, sociaal-artistiek werk in Nederland, waarbij we docenten van kunstvakopleidingen betrekken, mede makers uit Nederland maar ook internationale partners via online verbinding. Ook nodigen we een gastspreker uit die via livestream een seminar kan verzorgen. Afgelopen jaar moest het volledige festival i.v.m. corona online plaatsvinden. We organiseerden een online gesprek met dr. Sruti Bala die kritisch reflecteerde op het begrip 'participatie' binnen de kunsten. Bij dit gesprek nodigden we een panel van professionals uit, bestaande uit een beleidsmedewerker van de gemeente Rotterdam, twee docenten van kunstvakopleidingen in Arnhem en Maastricht, en twee vertegenwoordigers van fondsen (o.a. Fonds voor Cultuurparticipatie).

NWE MKRS-voorstellingen

Een vast onderdeel van het NWE MKRS festival is het tonen van het afstudeerwerk van afstuderende jonge makers. Dit jaar was dat Anneloes van Schuppen (Codarts, docent dansopleiding) en Pauline van Leeuwen (opleiding regie, Toneelschool Maastricht) en Patrick Ribeiro (onderdeel van de Urban Arts regeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie).

Anneloes maakte een voorstelling en korte documentaire over geloof, met mensen van verschillende geloven. Haar voorstelling [OVERHOOP](#) was op alle vlakken een prachtig voorbeeld van hoe kunst voor verbinding kan zorgen.

Pauline maakte een voorstelling over hoe het is om als 'normaal' kind op te groeien tussen ouders met een beperking. In haar voorstelling [Palindroom](#), kijken we naar het toneel waarop we een dag uit het leven van een moeder en dochter (11) zien. Over de beelden heen horen we een

geluidsband met fragmenten uit interviews van kinderen van ouders met een verstandelijke beperking. De voorstelling werd online uitgezonden en is nog steeds hier te bekijken: <https://vimeo.com/558670669>

Patrick Ribeiro maakte in het kader van de FCP Urban Arts regeling zijn allereerste eigen regie. Daarin speelde hij zelf en schreef zelf de teksten. Het is de eerste voorstelling in een tweeluik. In deze voorstelling richtte Patrick zich op het leren regisseren en schrijven van een voorstelling. Zijn voorstelling [Waar Ben Je](#) werd live gestreamed en kon voor een handjevol publiek spelen.

PRESTATIES 2021

Een toelichting

De pandemie en de coronamaatregelen zijn het hele jaar door in meer of mindere mate bepalend geweest voor de mogelijkheden, aard en omvang van de activiteiten en het publieksbereik. Om de prestaties in de juiste context te kunnen plaatsen geven we hieronder daarom een overzicht van de coronamaatregelen die effect hadden op de culturele sector in 2021:

- Op 14 december 2020 ging Nederland in lockdown. Pas 5 maanden later, op 19 mei 2021, kwamen er versoepelingen voor de culturele sector. Kunst- en cultuurbeoefening werd toen beperkt toegestaan.
- Vanaf 5 juni 2021 gingen de deuren van theaters, concertzalen en musea onder strikte voorwaarden weer open voor bezoekers. Vanaf 26 juni 2021 vervielen voor culturele locaties bijna alle beperkingen zoals de mondkapjesplicht.
- Op 25 september 2021 werd het coronatoegangsbewijs (CTB) verplicht voor iedereen vanaf 13 jaar. Dat betekende dat elke bezoeker in het bezit moest zijn van een QR-code. Op 6 november 2021 werd het CTB ook verplicht bij beoefening van kunst en cultuur vanaf 18 jaar.
- Aanvullend hierop traden op zondag 28 november 2021 een aantal ingrijpende maatregelen in werking, zoals een verplichte sluitingstijd om 17.00 uur, herinvoering van de 1,5 meter afstand regel én de mondkapjesplicht. De besmettingen en ziekenopnames bleven stijgen en de omikron-variant van het virus rukte op in Nederland.
- Vanaf zondag 19 december 2021 ging Nederland weer in een totale lockdown.

Zo bekeken lijkt het onmogelijk te zijn geweest om überhaupt nog iets met kunst en cultuur te doen. Maar verbazingwekkend genoeg slalomde ons team langs de maatregelen en de besmettingen en wist het elke keer weer iets te produceren binnen de marges van wat kon... Er werd ontzettend beroep gedaan op onze creativiteit, maar eigenlijk vooral op onze veerkracht. Elke keer weer de plannen wijzigen, elke keer omdenken, en elke keer de teleurstellingen incasseren wanneer het zoveelste plan opnieuw niet kon doorgaan, dat vroeg om een enorme veerkracht. De maatregelen die het meeste effect hadden op het Rotterdams Wijktheater waren het verbod op kunstbeoefening/groepsrepetities en later de verplichte QR-code/CTB voor kunstbeoefening. Daarnaast hebben we uiteraard veel minder fysieke bezoekers kunnen bereiken en hebben we het fysiek werken in de wijken ontzettend gemist.

Binnen de drie langdurige programma's (StraatStaat, Zomaar een Straat en ICAF) produceerden we in totaal 16 nieuwe producties waarvan **vijf nieuwe theateervoorstellingen, één nieuwe smartphone voorstelling, twee festivals, twee theatrale interventies, drie korte films, één mini-documentaire, en twee podcast series.**

- **Theaterproducties waren:** (1) Theatrale wandeling *Who Cares?* en (2) *It Takes A Village* (beide in coproductie met MOHA), de dansvoorstelling (3) *OVERHOOP* van onze nieuwe maker Anneloes van Schuppen, en de voorstelling (4) *Palindroom* van nieuwe maker Pauline van Leeuwen. En met als finale in november de grootschalige theateervoorstelling (5) *ELIA*.
- **De smartphone voorstelling** was de voorstelling *NIET TUCHTEN ONLINE*.
- **De twee festivals waren:** MINI ICAF in februari en het NWE MKRS festival in juni. Beide grotendeels online.

- **Twee theatrale interventies waren:** *Rehearsing the Revolution* in samenwerking met SPACE en *Theatrale ontmoeting* in september in Theater Zuidplein in het kader van de StraatStaat.
- **De mini docu** was een tien minuten durende documentaire over het maakproces van de voorstelling *OVERHOOP*.
- **De drie films** waren de drie StraatStaatfilms genaamd: *DELANO*, *RACHELLE* en *VIRGILL*.
- **De twee podcast series** waren de serie *Zomaar op Straat* en *het Lopend Vuurtje*.

We speelden **18 voorstellingen fysiek** en **18 online**.

- De fysiek bezochte voorstellingen waren de twee voorstellingen in samenwerking met MOHA (6x), de voorstellingen *Waar ben je?* van Patrick Ribeiro (1x), *Zomaar een Straat* (2x), en voorstellingen ELIA (4x), *OVERHOOP* (1x), *Palindroom* (1x), fysieke vertoningen van de drie StraatStaat films (3x).
- De 18 online voorstellingen waren: *Niet Tuchten online* (10x), *Zomaar een Straat* (1x), *Palindroom* (2x), *Overhoop* (3x), *Waar ben je?* (1x), *ELIA online* (1x).

We zonden **11 podcast afleveringen** uit van *Zomaar op Straat* en *Lopend Vuurtje*, en gaven **13 gastlezingen** en **presentaties** in Nederland (online en fysiek) en buitenland (online). De presentaties liepen uiteen van gastlessen rondom het thema community arts verzorgd door Jasmina, tot aan presentaties van ons en over ons werk aan online en aan fysiek publiek. **Daarmee bereikten we een totaal van 60 presentaties.**

We bereikten **931 fysieke bezoekers van theatervoorstellingen**, **291 actieve** (soms online) **bezoekers van presentaties** en **125 actieve workshop deelnemers**. De fysieke bezoekers zijn makkelijk te tellen. Voor de online bezoekers hebben we hiervoor gekeken naar het aantal 'actieve' bezoekers, dus bezoekers die zichtbaar aanwezig waren (online) op dat moment en zich van tevoren hebben aangemeld. Bezoekers waar dus direct contact en online interactie mee mogelijk was.

Daarnaast hadden we **1706 online theaterbezoekers** en **1675 online filmbezoekers** en **1394 online festivalbezoekers**. Deze aantallen hebben we gehaald uit onze *google analytics* grafieken van onze website, VIMEO en YOUTUBE kanalen. Daarbij hebben we niet gekeken naar het aantal eerste clicks maar naar het aantal mensen dat na de eerste click is blijven kijken. Daarbij moet worden gezegd dat het aantal kijkers niet volledig representatief is, omdat meerdere mensen achter hetzelfde scherm hebben kunnen kijken en waarschijnlijk keken. Dat kunnen we helaas niet achterhalen. Ook worden er door sommige mensen blokkades op google analytics gezet waardoor ze als het ware 'ongeregistreerd' kunnen kijken. Tot slot telden onze podcast afleveringen **1302 luisteraars**, ook dat hebben we via google analytics kunnen achterhalen.

Met de bovenstaande prestaties haalt het Rotterdams Wijktheater haar afrekenbare prestatiebelofte van 2021 dat bestond uit 8 nieuwe producties en 50 presentaties.

Inclusie, innovatie, interconnectiviteit

Een toelichting op beleidsthema's

Onderstaand geven we aan op welke manier het Rotterdams Wijktheater in 2021 zich heeft verhouden tot de beleidsthema's inclusie, innovatie en interconnectiviteit.

Inclusie

Inclusie en het omarmen van diversiteit zit sinds de oprichting van het Rotterdams Wijktheater in 1992 in onze kernmissie en visie. Al sinds jaar en dag zijn wij ons bewust van het gebrek aan gelijke kansen in onze maatschappij en het gebrek van de toegankelijkheid van de culturele sector. Op dit bewustzijn is ons bestaansrecht als gezelschap al 30 jaar gebaseerd; om deze reden maakt het Rotterdams Wijktheater al 30 jaar theatervoorstellingen met en voor Rotterdammers die geen onderdeel uitmaken van de 'happy few' die kunst met de paplepel ingegoten krijgen, en om deze reden brengen wij onze voorstellingen naar wijken, buurten, plekken waar weinig kunstaanbod is. Wij geloven erin dat cultuur de basis vormt voor een evenwichtige *samenleving*; een samenleving waar iedereen deel van moet kunnen uitmaken. Waar ieders stem kan worden gehoord en ieders verhaal een podium heeft.

Tegelijkertijd realiseren we ons maar al te goed dat **inclusie een werkwoord** is dat voortdurend om reflectie en aanpassing vraagt. Het is een doorlopend proces van bewustwording en lering en ieder persoon in de samenleving is daar een leerling in.

Intern

De afgelopen twee jaar, waarin het geweld op, en uitsluiting van mensen van kleur weer pijnlijk zichtbaar werd naar aanleiding van de moord op o.a. George Floyd in de VS en in ons eigen land o.a. door de toeslagenaffaire, hebben een belangrijk intern proces in gang gezet binnen ons eigen diverse team. We werden geconfronteerd met onze interne verschillen in perspectief, en van onze eigen positie en we verlegden de focus van 'de ander' naar onszelf. Van *racisme* naar *witheid* als systeem dat institutioneel racisme in stand houdt; een systeem waar elk van ons dagelijks een onderdeel van uitmaakt of slachtoffer van is. We werden terecht kritischer op elkaar, en op onze eigen rol in het bijdragen aan gelijkwaardigheid *omdat* we deze focus verlegden. We gingen door een ongemakkelijk een pittig proces als team, maar werden daarbij gelukkig ondersteund door onze voorzitter van de Raad van Toezicht in haar rol als adviseur en expert op dit gebied, Peggy Wijntuin. Dit interne proces, hoe moeilijk en confronterend die ook was, bracht ons dichterbij elkaar én bewuster van het systeem achter de ongelijkheid. We realiseerden ons dat we witheid als systeem onvoldoende meegenomen hebben in het aanpakken van en werken rondom thema's als ongelijke kansen en racisme. Maar ook dat we intern als team elkaar moeten kennen en beschermen. Deze bewustwording werkt nu door in alle projecten die we doen en elke stap die we zetten. We hebben bijvoorbeeld daardoor besloten ons naast de persoonlijke verhalen niet vergeten te richten op het systeem waar persoonlijk leed aan vast hangt. Maar ook denken we dieper na over hoe we onze deelnemers op een nog gelijkwaardigere manier kunnen betrekken bij het werk, en dubbelchecken we onze wens om wederkerigheid. We stellen onszelf nu nóg kritischer de vraag: geven we voldoende terug? Hebben we écht iets bijgedragen en waaraan precies? Maar ook: wie zijn wij in dit proces? Het is een krachtig en ambitieus traject waarin we zullen vallen en opstaan, en waar we de komende jaren aan zullen blijven werken.

Voor het ICAF zijn we ook kritischer gaan kijken naar onze positie als internationaal festival (georganiseerd vanuit en betaald door het rijke westen). Met het ICAF hebben we te maken met

landen die gekoloniseerd zijn geweest en waar Europa behoorlijke sporen heeft achtergelaten. Wat betekent dat voor de houding die wij als internationaal community arts festival aannemen in het samenwerken met gezelschappen uit die landen? Tot nu toe ging het steeds goed, omdat we goede persoonlijke banden hebben. Maar welke kritische vragen kunnen we onszelf stellen en welke rol hebben wij als organisatie? En hoe kunnen we beter bijdragen aan een respectvolle en gelijkwaardigere samenwerking? Deze vragen zijn we nu aan het onderzoeken en die zullen in de nabije toekomst effect hebben op zowel onze programmering als budgetverdeling van de toekomstige festivals.

Extern

Met betrekking tot onze deelnemers zien we dat we nog steeds de mensen hebben weten te bereiken die we vanuit onze missie willen bereiken: mensen die geen onderdeel uitmaken van de dominante cultuur en onvoldoende worden gehoord en goed gerepresenteerd in de samenleving. Daarvoor gaan we persoonlijke en diepe relaties aan met onze gemeenschap van deelnemers. Met betrekking tot het publieksbereik merken we dat corona en de coronamaatregelen negatieve effecten hadden op het bereiken van gemarginaliseerde gemeenschappen. In 2021 wilden we vooral jongeren bereiken die overal van de radar verdwenen. Jongeren 'van de straat', zoals dat oneerbiedig wordt genoemd. Deze jongeren waren online niet meer op school te vinden, vaak omdat ze thuis geen eigen computer hadden of plek noch rust om aan school deel te nemen. Deze jongeren waren ook voor jongerenorganisaties moeilijk vast te houden omdat er een lange tijd een verbod was op fysieke bijeenkomsten. Daarnaast was onze belangrijkste doelgroep de mensen die in armoede leven. Ook hiervan gold dat juist deze mensen niks hadden aan het online aanbod vanwege het gebrek aan technologie of rust. Corona zorgde bij veel van hen ervoor dat ze juist meer geldzorgen hadden en in groter isolement terecht kwamen. Het online aanbod en de verplichte QR code maakte dat we juist deze doelgroepen maar mondjesmaat konden bereiken. We hebben er hard voor gewerkt toch onze missie te vervullen door de fysieke theatrale interventies in woonkamers en in de straten, en door jongeren vooral via scholen te bereiken.

Interconnectiviteit

Het is onze overtuiging dat kunst en cultuur kan bijdragen aan verbeelding en verbinding. Door *samen* deel te nemen aan cultuur ontmoeten we elkaar op een ander niveau, via een andere weg: de weg van verbeeldingskracht en inlevingsvermogen. Via kunst kunnen we ons andere werelden voorstellen, werelden die geen deel uitmaken van onze wereld. Maar verbeelding helpt ons ook om oplossingen te vinden of met een nieuw perspectief te krijgen naar de uitdagingen die voor ons liggen.

Het RWT brengt altijd een ander perspectief in, wat waardevolle nieuwe inzichten oplevert. De films en voorstellingen raken je echt en brengen je meteen in de leefwereld van mensen in kwetsbare situaties.

- Elisabeth van Twist, docent Hogeschool Rotterdam

Het Rotterdams Wijktheater zet om die reden heel graag een stap buiten de deur, om de ander op te zoeken, om verbeelding te brengen naar een plek waar dat nodig is. We brengen belangrijke verhalen van Rotterdammers op plekken waar ze een verschil kunnen maken. Daarnaast heeft een goede theatervoorstelling het vermogen om een situatie te ontrafelen, te analyseren, te deconstrueren en vorm te geven op een manier die de gelaagdheid en complexiteit van de verhalen recht doet. Wanneer kunst, en dan vooral participatieve, geëngageerde kunst, zich op zo'n manier weet te manifesteren in onze samenleving, zich verplaatst naar plekken waar het normaliter niet aanwezig is, samenwerkt met partners uit andere domeinen zoals politiek of

welzijn, wordt die samenwerking meer dan de som der delen. We streven er bij elke samenwerking naar om de maatschappelijke impact van ons werk te vergroten. Dat is onze grootste motivatie om samen te werken.

Andere domeinen

In 2021 waren we nauw verbonden met het beleidsdomein armoede van de gemeente Rotterdam. We merkten dat de overheid onze voorstelling Zomaar een Straat vaak inzette als een manier om het gesprek over armoede met ervaringsdeskundigen aan te gaan.

We zijn net bij de voorstelling [Zomaar een Straat] geweest van mensen die in de situatie hebben gezeten, en waarin schaamte het thema was. Ik wil benadrukken dat het ongelooflijk belangrijk is dat er om hulp wordt gevraagd als dat nodig is.

- Minister Carola Schouten (Armoedebeleid)

In de nagesprekken na de voorstelling kwamen waardevolle gesprekken op gang tussen wethouders, ambtenaren, hulpverleners en ervaringsdeskundigen waarbij we merkten dat het gesprek op gelijkwaardiger niveau werd gevoerd dan als men elkaar treft in een formelere setting of van achter een loket. Via de voorstelling kregen ervaringsdeskundigen een letterlijk en figuurlijk podium om op hun eigen manier en in hun eigen woorden en kracht hun ervaring te vertellen. Tegelijkertijd werden ambtenaren en wethouders aangesproken als mensen en stadsgenoten in plaats van de functies die ze bekleden. Verder werkten we binnen het armoedeproject ook nauw samen met Hogeschool Rotterdam (armoede werkgroep), Stichting Mait en Happy Motion met wie we (en vele anderen) toewerkten naar het armoedecongres Arm in Arm in de Doelen. Tijdens dat congres toonden we een deel van de voorstelling *Zomaar een Straat* dat eindigde met een monoloog van een jong meisje uit de groep die vertelt hoe ze aan haar toekomst wil werken en armoede die generatie op generatie wordt doorgegeven wil doorbreken. De zachtheid van haar verhaal, de kwetsbaarheid van haar leeftijd, en de poëtische encensering zorgde ervoor dat we de dag afsloten met een belangrijke voetnote, namelijk dat armoede niet alleen in de huidige generatie opgelost moet worden, maar ook in de toekomstige.

Culturele connectie

Op cultureel vlak waren onze belangrijkste partners naast thuishonk Islemunda, Theater Zuidplein, MOHA, en SPACE. Belangrijkste mediapartner was OPEN Rotterdam. Deze culturele podiumpartners en mediapartner OPEN zorgen ervoor dat we de verhalen uit de stad een waardig podium kunnen bieden en een breed publiek kunnen bereiken. Voor hen is een samenwerking met het Wijktheater een manier om aandacht te geven aan verhalen uit de stad die dicht bij de mensen uit de stad staan, rauw zijn, en vaak onvoldoende verteld. Coproducties met MOHA en SPACE zorgden ervoor dat we leerden van elkaars methodiek en een stap konden zetten in innovatie van ons werk. In 2021 organiseerden we met Islemunda onder andere samen het MINI ICAF en het NWE MKRS-festival. Islemunda en het Rotterdams Wijktheater delen de missie om mensen in de wijken te bereiken. Onze programmering en projecten helpen Islemunda dat te doen, en wij aan de andere kant worden geholpen door in een van de armste wijken van Rotterdam zulke goede voorzieningen te hebben om vanuit te werken. Theater Zuidplein was een belangrijke partner in het StraatStaat project. Ook TZ was ondanks alle restricties, onzekerheden en druk een fijne en meedenkende partner. Samen met Theater Zuidplein organiseerden we de theatrale ontmoeting rondom de StraatStaat in september en de voorstelling ELIA waarmee we heel het theater, alle zalen en gangen, bezet hadden.

In 2021 hebben we een volgende stap gezet in onze samenwerking met OPEN Rotterdam. In 2021 heeft OPEN Rotterdam onze 3 korte films in drie weekenden achter elkaar via al hun online en tv

kanalen uitgezonden en heeft verslag gedaan van onze theatrale ontmoeting in september in Theater Zuidplein. Via OPEN Rotterdam stroomde toen interesse binnen van andere nationale media zoals het TV-programma De Sociëteit (NTR) en NRC Handelsblad.

Connectie met onderwijs

Belangrijkste onderwijspartners in 2021 waren Universiteit Utrecht met de BA cursus community arts, professor Sruti Bala (UvA), Codarts Dansopleiding en Fontys Hogeschool voor de Kunsten, theateropleiding. In 2021 intensiveerde ook de band met Toneelschool Maastricht die inhoudelijk betrokken was bij ons NWE MKRS-festival, en ons vroeg betrokken te zijn bij hun visitatiecommissie als belangrijkste partners uit het werkveld. Samenwerkingen met onderwijsinstellingen en culturele organisaties in het buitenland helpen ons om kritische afstand te nemen van ons werk, om te analyseren wat goed gaat en waar we kunnen groeien en aanscherpen. Tegelijkertijd bieden wij die organisaties contact met de werkelijkheid en het werkveld. Door samen te werken met organisaties die het werk in de wijken doen, zoals wij, blijven onderwijsinstellingen hun aanbod aanpassen aan wat zich afspeelt buiten de realiteit van hun professionele context. Als deze twee domeinen goed op elkaar zijn afgestemd krijgen we beter onderwijs dat nog beter in staat is te reageren op de uitdagingen van onze samenleving, en tegelijkertijd krijgen we sociaal-artistieke projecten die intelligenter worden gemaakt en daardoor beter inspelen op de maatschappelijke situatie.

Nog nooit zag ik een voorstelling, die zo intens raakte aan de eigen ervaringen van het publiek.

Nog steeds hoor ik reacties van mijn studenten: 'dit theater was echt, mevrouw. Film zijn we wel gewend maar wat tussen de film door gebeurde was zo echt!'

- Edith Knops, docent Albeda College

Binnen het middelbaar onderwijs hebben we in 2021 vooral gewerkt met het Zuidermavo en het Albeda College, mbo Social Work. Het Zuidermavo en Albeda waren vanaf het begin tot het einde betrokken bij de StraatStaat. Hun leerlingen waren voor ons de eerste inspiratiebron voor de inhoud van de StraatStaat. Hun ervaringen en verhalen bepaalden voor ons de koers van waar het project over moest gaan. Voor de scholen was onze aanwezigheid een welkome afleiding van de dagelijkse besommeringen en een uitlaatklep waarbij verhalen naar boven kwamen die leerlingen nooit eerder hadden verteld. In beide scholen organiseerden we workshops en gesprekken.

Internationale connectie

De belangrijkste internationale partners in 2021 waren Drama Box uit Singapore, omdat zij onze ICAF Hub hosten en vormgeven. Drama Box is een langdurige partner met wie we in nauwe samenwerking ideeën ontwikkelen voor de continuering van de ICAF Hub in Singapore. Een andere vaste partner, of eigenlijk netwerk is IMPACT; een internationaal netwerk van academici en andere professionals georganiseerd vanuit Boston, VS, die werken binnen het terrein van kunst en conflicttransformatie. Onze directeur Jasmina heeft in 2021 bijgedragen aan een internationaal onderzoek naar de kwaliteiten van community arts bij conflict transformatie, in opdracht van het Internationale Community Arts Network (CAN) van de Porticus Foundation. Dit soort onderzoeken helpen om tijd vrij te maken voor reflectie, en om de positieve effecten van community arts, en het Rotterdams Wijktheater als casus, voor de samenleving onder de aandacht te brengen internationaal.

Connectie met maatschappelijke organisaties

Met welzijnsorganisaties Dock, College '53 en Jongeren op Zuid werkten we samen rondom de StraatStaat. Samen met hen zochten wij naar jongeren die een belangrijk verhaal te vertellen hadden en publiek voor onze voorstelling ELIA. Beide organisaties werken met jongeren wiens stem

onvoldoende wordt gehoord. Sommige van hun jongeren hadden een grotere uitlaatklep nodig dan zij als welzijnsorganisatie konden bieden, zij kregen daarom bij ons een podium. Ook betrok Dock ons bij hun teambuildingsactiviteiten waarin wij voor hen workshops verzorgden. Met die workshops hielpen wij hun medewerkers elkaar aan te voelen, nader tot elkaar te komen, en het te hebben over hun dilemma's bij het werken met jongeren in kwetsbare situaties. We bespraken en analyseerden via theatrale improvisaties de meest prangende dilemma's die bij welzijnswerkers leven. Met Jongeren op Zuid werkten we in IJsselmonde en koppelden we hun jongerenwerkers aan MOHA die een project deed rondom zorg. Rondom onze voorstelling Zomaar een Straat werkten we met stichting Mait van Marjorie Malbons, die ook een van onze hoofdrolspelers van de voorstelling is. Door haar persoonlijke verhaal te theatraliseren bij ons kon Marjorie ook in nagesprekken een aantal van de dilemma's vertellen van al die andere mensen die in schulden en armoede leven en waar zij met haar stichting mee te maken heeft.

Innovatie

Ironisch genoeg was een van de grootste motoren om te innoveren de coronapandemie. We waren genoodzaakt alles te herzien en na te denken hoe we toch onszelf kunnen blijven en onze missie kunnen blijven vervullen, terwijl onze normale manier van werken ons bijna volledig onmogelijk werd gemaakt.

Zo toverden we aan het begin van het jaar onze voorstelling NIET TUCHTEN om tot een nieuw product. Geïnspireerd door het social mediagebruik van jongeren (die zich tijdens corona vooral online op social media kanalen bevonden) maakten we een interactieve smartphone voorstelling NIET TUCHTEN ONLINE. We moesten daarvoor het gehele script en plot herzien en alles opnemen in de stijl van een smartphone gesprek en gebruik. De smartphone voorstelling was een hit bij alle jongeren aan wie we het toonden. De SKVR besloot het op te nemen in hun aanbod, in combinatie met een lesbrieven en workshop.

De pandemie zorgde er ook voor dat we de kunst van het samenzijn, van de ontmoeting en van het proces meer zijn gaan waarderen. We legden de nadruk op het vinden van nieuwe rituelen die ons verbinden. Daardoor schipperde onze focus steeds tussen het maken van wat we kennen, namelijk theater en films, en tussen het opzoeken van theatrale rituelen en ontmoetingen die we nog moeten ontdekken in hun vorm. Daar hielpen de twee samenwerkingsprojecten van 2021 wel goed bij. Zowel MOHA als SPACE werken namelijk met het theatraliseren van ontmoetingen, in plaats van het theatraliseren van een kant-en-klaar script. Door nauw betrokken te zijn bij hun werk maakten we mee hoe elke vorm van samenzijn esthetische kwaliteiten kan hebben en hoe alles een grotere betekenis kan krijgen door er op een andere manier naar te kijken.

Daarnaast is het werken aan het ICAF-platform een stap in innovatie en het herdefiniëren van wat een festival kan zijn in een virtuele ruimte. We zijn daarbij aan het zoeken naar de beste manier om de doelstellingen en de sfeer van het ICAF te vangen in een virtuele omgeving. Hoe creëer je een virtuele omgeving die zo inclusief mogelijk en zo toegankelijk mogelijk is voor iedereen van over de hele wereld, ongeacht je kennis over community arts?

Onze nieuwe makers hebben ook belangrijke innovatieve stappen gezet, alle drie op een eigen manier weliswaar. Pauline van Leeuwen (Toneelschool Maastricht) leerde ons via haar voorstelling Palindroom hoe krachtig een voorstelling kan zijn als je geluid en beeld van elkaar scheidt. Door deze keuze te maken heeft ze een voorstelling gemaakt die online niet inboet aan kwaliteit. Anneloes van Schuppen (Codarts Dans) maakte de keuze om een mini docu te maken over het maakproces van haar voorstelling OVERHOOP. Op deze manier overbrugde ze een belangrijke afstand van het online publiek tot de spelers op het online toneel. We leerden dat het scheppen van iets meer context van tevoren dus kan werken bij een intensere beleving van een online performance. En onze nieuwe maker Patrick Ribeiro bleef bij zijn leest door juist de fysieke nabijheid op te zoeken. Hij koos ervoor om voor een handjevol mensen te spelen, en geen concessies te doen aan zijn zoektocht naar nabijheid met het publiek.

Governance

Het Rotterdams Wijktheater past de 8 principes van de Governance Code Cultuur toe en werkt met een bestuurder en een Raad van Toezicht. In 2021 maakten we daarnaast een kwaliteitsslag binnen onze raad van toezicht en in de relatie tussen de Raad en de bestuurder door het samen volgen van een tweedaagse Masterclass *governance* van het Nationaal Register. In 2020 hebben we een vertrouwenspersoon aangesteld. Deze wordt jaarlijks herzien en voor 2021 hadden we daarin geen wijziging, maar een voortzetting van de afspraak met de persoon in kwestie.

Toezichthouders zijn onafhankelijk, handelen integer en bewaken te allen tijde de maatschappelijke functie van de organisatie. Een transparante en veilige werkomgeving vinden wij daarbij erg belangrijk. De bestuurder is artistiek-inhoudelijk onderlegt en stimuleert een inspirerende werksfeer met oog voor persoonlijke ontwikkeling. Ons team en toezichthouders zijn divers in culturele achtergronden, leeftijden en geslacht en bij het kiezen voor nieuwe leden gaat bij gelijke geschiktheid ons voorkeur uit naar de persoon die de diversiteit binnen de RvT of het team versterkt. De toezichthouders adviseren, controleren en bevragen de bestuurder maar nemen ook een gepaste afstand tot de werkvloer. De bestuurder organiseert interne ondersteuning voor het bewaken van de financiën (intern via coördinator bedrijfsvoering, en daarnaast de accountant en leden van de RvT waar ook voldoende financiële kennis aanwezig is), en voor de artistieke en maatschappelijke doelstellingen (via een artistiek productieteam en de social impact team).

De Raad van Toezicht is als intern toezichthoudend orgaan verantwoordelijk voor en belast met de volgende taken:

- houden van toezicht op en evaluatie van het beleid van de bestuurder en de algemene gang van zaken binnen het RWT
- functioneren als adviseur en klankbord voor de bestuurder
- uitoefenen van het werkgeverschap met betrekking tot het bestuurslid
- benoeming en ontslag bestuurder
- invulling statutaire toezicht- en goedkeuringsrechten
- nemen van strategisch belangrijke besluiten
- regelen van de eigen werkzaamheden
- afleggen van verantwoording over de wijze waarop de Raad van Toezicht invulling geeft aan zijn toezichthoudende rol
- verlenen van decharge aan het bestuur

Toezicht en advisering

In de verslagperiode heeft de RvT zes vergaderingen gehouden waar zij met het Bestuur de algemene gang van zaken en specifieke ontwikkelingen binnen het RWT heeft besproken. Het overleg en de advisering hadden onder meer betrekking op de volgende onderwerpen:

- Bewaken van het welzijn en de missie van organisatie i.v.m. corona
- Jaarverslag en jaarrekening 2021
- Verslag van de externe accountant
- Herziene begroting jaarplan 2022
- Toepassing fair pay budgetten voor 2022
- Sponsorplan voor de organisatie
- Arbeids- en organisatie handboek

- Halfjaarcijfers en prognose 2021
- Activiteiten 2021/2022

Dit jaarverslag en de jaarrekening zijn door de RvT goedgekeurd op 29 maart 2022.

(Statutaire) goedkeuringsbesluiten

Alle statutair te nemen goedkeuringsbesluiten zijn door de RvT genomen, te weten de jaarrekening en jaarverslag 2021, jaarplan en begroting 2022, alsmede de verlening van decharge aan het bestuur. In het verslagjaar is er voor de accountantscontrole geen nieuwe overeenkomst aangegaan met een nieuw accountantsbureau, want dit was nog niet nodig. Bij geen van de door de Raad goedgekeurde besluiten was er sprake van tegenstrijdige belangen.

Overleg met en advisering van het Bestuur

Het overleg met de bestuurder vindt plaats in de vergaderingen van de RvT. Echter, voorafgaand aan elke vergadering neemt de RvT sinds 2019 een kwartier tot maximaal half uur de tijd om zonder de bestuurder te overleggen. De vergaderingen worden bijgewoond door de bestuurder en de coördinator bedrijfsvoering. Daarnaast vindt er frequent tussentijdsoverleg plaats tussen de bestuurder en de voorzitter van de RvT. Het overleg tussen de bestuurder en de RvT had een open en constructief karakter.

Bezoldiging en contractduur

De bezoldiging van de bestuurder van het RWT wordt jaarlijks door de Raad vastgesteld en is conform de WNT. De bestuurder heeft een vaste aanstelling en is in 2021 ingeschaald op schaal X trede 4 (CAO Toneel en Dans). De Raad volgt voor de vaststelling van de bezoldiging de richtlijn van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten. Belangrijk criterium voor de bepaling van het salaris van de bestuurder is daarbij de omzet/het subsidiebedrag van de organisatie. De leden van de RvT ontvangen voor hun werkzaamheden geen bezoldiging. Wel wordt jaarlijks een onkostenvergoeding van 50 euro per vergadering uitgekeerd.

Samenstelling Raad van Toezicht

In 2021 breidden we de RvT uit met een nieuw lid. Senay Akdemir trad toe als toezichthouder voor het profiel 'verankering en netwerk Rotterdam zuid'. Eind 2021 bestaat de Raad uit de volgende leden:

- Mw. Peggy Wijntuin (voorzitter)
- Dhr. Omid Alozai (financieel toezichthouder)
- Dhr. Bastiaan van de Werk
- Mw. Dilia van der Heem
- Mw. Ivana Cerovečki
- Mw. Senay Akdemir

De leden van de RvT hebben geen nevenfuncties die niet verenigbaar zijn met hun toezichthouderschap binnen het RWT. Voorzitter Peggy Wijntuin is projectadviseur diversiteit en inclusie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, lid van de raad van toezicht van Stichting Cosmicus, Bastiaan van de Werk is marketing strateeg en innovatiespecialist bij Roos&VandeWerk, Omid Alozai is docent accountancy Hogeschool Rotterdam, Dilia van der Heem is o.m. voormalig lid van de Tweede Kamer en voormalig officier van justitie in Den Haag en Rotterdam, Ivana Cerovečki werkt als studieadviseur aan de Universiteit Utrecht en is adviseur bij Fonds Podiumkunsten, en voormalig lid van de adviescommissie van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, en Senay

Akdemir is cultureel- en horecaondernemer aan de Beijerlandse laan met een breed netwerk op Rotterdam-Zuid.

Nevenfuncties van directeur/bestuurder:

- Bestuurslid Stut Theater, Utrecht
- Bestuurslid PeerGroup, Donderen/Drenthe

Toelichting op de jaarrekening

Ook dit jaar is de jaarrekening van het Rotterdams Wijktheater opgebouwd uit de baten en lasten voor de producties van het RWT die onder het cultuurplan van de gemeente Rotterdam vallen, en voor het ICAF dat wordt structureel ondersteund vanuit de meerjarensubsidie Talent en Festivals van het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP). Op de jaarrekening hebben we de baten en de lasten zoveel mogelijk gesplitst naar het RWT en het ICAF.

We kunnen concluderen dat we na nog een jaar met veel lockdowns, nog steeds financieel gezond zijn. We hebben alle dienstverbanden kunnen verlengen en hebben freelancers aan het werk kunnen houden. Zoals verwacht en begroot, moeten we voor de RWT-activiteiten een onttrekking doen aan de reserves. Hier waren de bestemmingsreserves voor opgebouwd. Voor de activiteiten van het ICAF zijn minder kosten gemaakt dan begroot omdat het Mini-ICAF alleen online plaatsvond. Daarnaast hebben we meerdere corona-compensaties ontvangen van het FCP vanuit het Ministerie van OCW, dat terug te zien is op de jaarrekening.

In september 2020 moesten we bij het maken van de begroting van 2021 inschatten hoeveel er qua fondsenwerving binnen zou komen en welke kosten we zouden maken voor de Straatstaat. Op de begroting zie je de geschatte kosten van de Straatstaat als overige kosten, dus onder 'freelance overig', 'overige productiekosten' en 'overige voorstellingskosten' en niet nog meer gedetailleerd, omdat we nog geen goed zicht hadden op of de fondsenwerving succesvol zou worden en waar we het precies aan zouden uitgeven. Toen we de begroting voor 2021 voor ICAF maakten, was het ook nog onduidelijk of het Mini-ICAF fysiek (met deelnemers) of online plaats zou vinden en hoe groot het zou worden.

Balans

Activa

De liquide middelen zijn toegenomen. Dit komt met name door de corona-compensaties van het FCP/Ministerie van OCW.

Passiva

-Schulden aan leveranciers en handelskredieten bestaan met name uit de huur van Islemunda voor eerste kwartaal 2022.

-Reserves: Het RWT heeft een negatief exploitatieresultaat. Dit wordt gedekt met een vrijval uit de bestemmingsreserves Nieuwe productie en Marketing- zichtbaarheid in de stad.

-Van de corona-compensatie die we in 2021 hebben ontvangen, is 40.369 euro nog niet uitgegeven en in de bestemmingsfonds FCP ondergebracht. Dit geld zal met name worden ingezet voor het maken van het digitale platform dat door corona een grotere urgentie heeft gekregen. Daarnaast hebben we voor het ICAF meer dan ooit hybride programma-onderdelen (deels fysiek, deels virtueel) waardoor we in het komende ICAF veel meer technische ondersteuning rondom die digitalisering nodig zullen hebben, kosten die als gevolg van corona veroorzaakt zijn en waar we niet eerder op gerekend hebben.

-Overlopende passiva: Het ICAF wordt in Cultuurplanperiode 2021-2024 voor 125.000 euro per jaar gesubsidieerd door het FCP. Het fonds subsidieert maximaal 50% van de totale ICAF kosten in de exploitatierekening. Hierdoor staat 69.215 euro bij de baten op de exploitatierekening en de resterende subsidie staat als vooruit ontvangen meerjaren-subsidie FCP-ICAF op de balans. Hier is ook de loon- prijsbijstelling van 2019-2020 in opgenomen.

Door Covid-19 hebben een aantal uitwisselingen, tours en workshops nog niet plaatsgevonden. Deze subsidies/uitkoop zijn in overleg met de subsidiegevers / sponsoren gereserveerd voor de komende jaren.

Exploitatierekening

Directe opbrengsten

- De publieksinkomsten voor de RWT-producties zijn iets lager dan begroot door annulering van de zes voorstellingen van Elia waar 90 mensen per voorstelling hadden gereserveerd.
- Voor het Mini-ICAF is er geen entreegeld gerekend. We wilden deelname aan het festival zo laagdrempelig mogelijk maken. Met name omdat de drempel om deel te nemen aan een online evenement (vanwege de schermvermoeidheid) op dat moment hoger was dan anders én omdat wereldwijd kunstenaars en groepen die dit werk doen lang niet altijd financieel werden gecompenseerd of gesteund zoals in Nederland.

Bijdrage uit private middelen

- Voor de Straatstaat/Elia hebben we een succesvolle fondsenwerving gedaan. Het streefbedrag van 75.000 euro is behaald. Echter, doordat het workshopprogramma en tour met (delen van) de voorstelling nog doorloopt in 2022, is het project (inhoudelijk en financieel) nog niet afgesloten en zijn op de jaarrekening van 2021 alleen de fondsen opgenomen die hun bijdragen in 2021 hebben uitgekeerd.
- In de begroting was een eerste fondsenwervingsronde opgenomen voor het digitale platform van het ICAF. Het voorwerk is gedaan, maar er is besloten om in aanloop van het festival een fondsenwerving te doen. Wel zijn de toekenningen van Breeman Talle Fonds en Elise Mathilde Fonds opgenomen die een toekenning hadden gegeven voor het ICAF 2020/ Mini-ICAF 2021, van samen 10.000 euro.

Subsidies/ bijdrage.

- Naast de Cultuurplansubsidie 2021-2024 hebben we van de gemeente Rotterdam een incidentele subsidie gekregen van 10.000 euro om een professionele registratie te maken van Elia in Theater Zuidplein, waarmee we in 2022 zullen touren langs scholen en de wijken. Daarnaast hebben we van de gebiedscommissie IJsselmonde 5000 euro ontvangen voor het project *Who Cares?* samen met het kunstenaarscollectief MOHA.
- Omdat het FCP maximaal 50% van de ICAF-lasten dekt, hebben we 69.215 euro als meerjaren-subsidie opgenomen op de exploitatierekening. We hebben daarnaast dit jaar 84.100 euro van het FCP/ het Ministerie van OCW aan coronacompensatie ontvangen. Hiervan zetten we 43.731 euro in om de gemaakte activiteitenkosten voor het ICAF te dekken.
- Er is 5586 euro aan productie-/ voorstellingskosten gemaakt voor de solovoorstelling en voorbereiding van de community arts voorstelling van Patrick Ribeiro. We onttrekken dit bedrag uit de vooruit ontvangen subsidie van de Urban Arts Regeling van het FCP.

Lasten

Fair Pay/Fair Practice

De Fair Practice vertaalt zich bij het Rotterdams Wijktheater in loyaliteit, investering in mensen met tijd, energie, en mogelijkheden tot ontwikkeling. Onze vaste medewerkers worden volgens het CAO Toneel en Dans betaald en worden ingeschaald naar functie, verantwoordelijkheid en ervaring. De ZZP-ers die aan ons zijn verbonden zijn onderdeel van de professionele familie en we proberen zo goed mogelijk voor hen te zorgen in continuïteit van werk, maar ook hoogte van hun uurloon ten opzichte van hun functie en verantwoordelijkheid. Het extra Fair practice budget is voor ons daarom van cruciaal belang. Alle inschalingen van medewerkers zijn tegen het licht gehouden, een enkel contract is uitgebreid, overuren zijn uitbetaald, we konden assistentie inhuren tijdens grotere projecten om de overuren van vast medewerkers binnen de perken te houden, we hebben geïnvesteerd in coaching/bijbscholing, en een eerlijke reiskostenvergoeding,

Beheerslasten personeel

In verband met de zwangerschapsverlof vervanging van de coördinator bedrijfsvoering/zakelijk medewerker, zijn de loonkosten bedrijfsvoering/financieel beheer RWT hoger dan begroot. Daar tegenover staat de WAZO-uitkering. De loonkosten acquisitie/publiekswerving zijn hoger dan begroot, zodat de outreach-medewerker meer uren kon maken in aanloop naar de grote

voorstelling ELIA, en werd daarbij ondersteund door een assistent publiekswerving. Daarnaast is de marketingmedewerker extra ingezet rondom het Mini-ICAF/ Nationaal Community Arts Festival.

Beheerslasten materieel

De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot in verband met de gemaakte schoonmaakkosten. Ook zijn voor het draaien van de films van de Straatstaat twee extra verzekeringen afgesloten in verband met gebruik van duur geleend materieel. De advieskosten bestaan vooral uit masterclasses van de Raad van Toezicht van het Nationaal Register. De bankkosten bestaat voor een groot deel uit creditrente.

Activiteitenlasten personeel

De kosten van de nieuwe ICAF-medewerker is opgenomen onder projectleiding ICAF. Het artistieke team is in 2021 uitgebreid met twee freelancers. De kosten van deze twee freelancers zijn opgenomen bij honoraria uitvoerend personeel Regie-Coaching. Op de jaarrekening van 2020 stond de creative producer nog op het artistieke team, op de jaarrekening 2021 valt hij onder projectleiding. De loonkosten projectleiding zijn lager dan begroot omdat we bij de begroting uit waren gegaan van extra productieassistentie. In plaats daarvan is er gekozen voor extra assistentie outreach (beheerskosten personeel).

Honoraria uitvoerend inhuur personeel

Tijdens de lockdowns hebben de freelancers zo veel mogelijk doorgewerkt. Indien er voorstellingen werden geannuleerd, werden zij doorbetaald. Dat was ook nadrukkelijk de opdracht van de gemeente Rotterdam en het ministerie van cultuur. Bij de begroting zijn de kosten van freelancers die voor de Straatstaat zijn ingezet, geschaard onder *Freelance overig*, maar deze zijn in de jaarrekening gespecificeerd naar functie. De uitvoerende kunstenaars bestaan uit professionele acteurs/makers van de *Straatstaat* en de voorstelling *Waar ben je?*. Regie/Coaching bestaat naast de eerder genoemde 2 freelance regisseurs, verder uit honoraria voor Moha.

Tijdens het verlof van de zakelijk medewerker is de oud-directeur bijgesprongen om de administratie te continueren. Deze kosten zijn opgenomen onder Ondersteuning Management en advies.

Voor de grotere projecten hebben we een freelance technisch productie leider en aantal freelance theatertechnici moeten inhuren.

Onder freelance overig zijn met name de freelancers opgenomen die hebben meegewerkt aan de films van de Straatstaat.

Freelancers ICAF bestaan in 2021 uit communicatiemedewerker die voorbereidingswerk heeft gedaan voor het digitale platform en honoraria van onderzoekers, workshopleiders, kunstenaars, gezelschappen voor het Mini-ICAF.

Publiciteit

We hebben o.a. geïnvesteerd in bestickering van onze vrachtwagen, RWT merchandise/crewkleding, en het inhuren van fotograaf Florian Braakman. Deze kosten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve Marketing- zichtbaarheid in de stad.

Productiekosten

Films/video bestaat uit huur apparatuur voor de 3 Straatstaatfilms, de kosten van een nieuwe filmcamera, en de kosten van de registratie van de voorstelling Elia en documentaire over het maakproces van Elia.

ICAF: productiekosten van ICAF bestaan met name uit het mogelijk maken van de Livestream van het Mini-ICAF en van het Nationaal Community Arts Festival en de hub in Singapore.

Voorstellingskosten

Gemiddeld was de cast van de geproduceerde voorstellingen vanwege corona maatregelen kleiner dan andere jaren en is er minder vaak gespeeld. Hierdoor zijn de kosten iets lager dan begroot.

DANK.

Het Rotterdams Wijktheater dankt de Gemeente Rotterdam en het Fonds voor Cultuurparticipatie voor de structurele financiële ondersteuning waarmee we onze missie en visie kunnen vervullen en zo een positieve bijdrage kunnen leveren aan de stad en haar bewoners, en aan de ontwikkeling van het community arts vakgebied.

